

Oikeustapauskokoelma

UNIONIN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (toinen jaosto)

20 päivänä kesäkuuta 2013*

Tariffiluokittelu — Yhdistetty nimikkeistö — Sokeripohjainen tuote, jossa on 65 prosenttia lysiinisulfaattia ja 35 prosenttia valmistusprosessissa syntyneitä epäpuhtauksia — Asetus (EY) N:o 1719/2005 — Asetus (EY) N:o 1265/2001 — Tiettyihin kemianteollisuudessa käytettäviin tuotteisiin myönnettävä tuotantotuki — Perusteettomasti maksettu yhteisön tuki — Palauttaminen — Luottamuksensuojan periaate

Asiassa C-568/11,

jossa on kyse SEUT 267 artiklaan perustuvasta ennakkoratkaisupyynnöstä, jonka Vestre Landsret (Tanska) on esittänyt 9.11.2011 tekemällään päätöksellä, joka on saapunut unionin tuomioistuimeen 14.11.2011, saadakseen ennakkoratkaisun asiassa

Agroferm A/S

vastaa

Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri,

UNIONIN TUOMIOISTUIN (toinen jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja R. Silva de Lapuerta sekä tuomarit G. Arestis (esittelevä tuomari), J.-C. Bonichot, A. Arabadjev ja J. L. da Cruz Vilaça,

julkisasiamies: J. Kokott,

kirjaaja: hallintovirkkamies C. Strömholm,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä ja 22.11.2012 pidetyssä istunnossa esitetyn,

ottaen huomioon huomautukset, jotka sille ovat esittäneet

- Agroferm A/S, edustajanaan advokat J. Lentz,
- Tanskan hallitus, asiamiehenään V. Pasternak Jørgensen, avustajanaan advokat J. Pinborg,
- Euroopan komissio, asiamiehinään C. Barslev ja P. Rossi,

kuultuaan julkisasiamiehen 24.1.2013 pidetyssä istunnossa esittämän ratkaisuehdotuksen,

on antanut seuraavan

* Oikeudenkäyntikieli: tanska.

tuomion

- 1 Ennakkoratkaisupyyntö koskee tariffi- ja tilastonimikkeistöstä ja yhteisestä tullitariffista 23.7.1987 annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 2658/87 (EYVL L 256, s. 1) liitteessä I olevan yhdistetyn nimikkeistön, sellaisena kuin se on muutettuna 27.10.2005 annetulla komission asetuksella (EY) N:o 1719/2005 (EUVL L 286, s. 1; jäljempänä yhdistetty nimikkeistö), nimikkeiden 2309, 2922 ja 3824 sekä perusteettomasti maksettujen määrien takaisinperintää sääntelevien unionin oikeuden periaatteiden tulkintaa.
- 2 Tämä pyyntö on esitetty asiassa, jossa ovat vastakkain Agroferm A/S (jäljempänä Agroferm) ja Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri (elintarvike-, maatalous- ja kalastusministeriö, jäljempänä ministeriö) ja joka koskee sitä, että Agrofermin on palautettava sille perusteettomasti maksetut lysiinisulfaatin tuotantoon tarkoitetut tuet.

Asiaa koskevat oikeussäännöt

Kansainvälinen oikeus

- 3 Harmonoidun tavarankuvaus- ja tavarankoodausjärjestelmän (jäljempänä harmonoitu järjestelmä) on laatinut sittemmin Maailman tullijärjestöksi muuttunut tulliyhteistyöneuvosto, ja järjestelmä on otettu käyttöön harmonisoitua tavarankuvaus- ja -koodausjärjestelmää koskevalla 14.6.1983 Brysselissä tehdyllä kansainvälisellä yleissopimuksella, joka on 24.6.1986 tehdyn muutospöytäkirjan kanssa hyväksytty Euroopan talousyhteisön puolesta 7.4.1987 tehdyllä neuvoston päätöksellä 87/369/ETY (EYVL L 198, s. 1).
- 4 Harmonoidun järjestelmän 29 ryhmää koskevan selityksen mukaan ilmaisua ”epäpuhtaudet” sovelletaan ainoastaan aineisiin, joita esiintyy erillisessä kemiallisessa yhdisteessä yksinomaan valmistusprosessin tuloksena. Näitä aineita ei pidetä kyseisen selityksen nojalla sallittuina epäpuhtauksina, jos ne on tarkoituksella jätetty tuotteeseen, jotta tuote soveltuisi pikemminkin erityiseen kuin yleiseen käyttöön.
- 5 Harmonoidun järjestelmän nimikettä 2309 koskevassa selityksessä todetaan, että kyseiseen nimikkeeseen kuuluvat valmisteet, jotka on tarkoitettu käytettäväksi ”valmiin rehun” tai ”lisärehun” valmistukseen. Nämä valmisteet koostuvat yleensä monimutkaisista yhdistelmistä, jotka sisältävät joukon eri ainesosia, joita kutsutaan usein ”lisäaineiksi” ja joiden koostumus ja osuudet määräytyvät kyseessä olevan eläintuotteen mukaan. Nämä ainesosat, joiden joukkoon kuuluvat aminohapot, edistävät muun muassa ruuansulatusta sekä helpottavat yleisesti ottaen eläinrehujen käyttöä, ja niillä suojataan eläinten terveyttä.

Unionin oikeus

Tariffiluokittelu

- 6 Yhdistetty nimikkeistö pohjautuu harmonoituun järjestelmään. Yhdistetyn nimikkeistön toisessa osassa tavarat on luokiteltu jaksoihin, ryhmiin, nimikkeisiin ja alanimikkeisiin.
- 7 Yhdistetyn nimikkeistön 23 ryhmän otsikko on ”Elintarviketeollisuuden jätetuotteet ja jätteet; valmistettu rehu”. Kyseisen ryhmän 1 huomautuksen mukaan yhdistetyn nimikkeistön nimikkeeseen 2309 kuuluvat ”muualle kuulumattomat tuotteet, jollaisia käytetään eläinten ruokintaan ja jotka on saatu käsittelemällä kasvi- tai eläinaineita siinä määrin, että ne ovat menettäneet alkuperäisen aineen

olennaiset ominaisuudet; nimikkeeseen eivät kuitenkaan kuulu kasvijätteet, kasviperäiset jätetuotteet eivätkä tällaisessa käsittelyssä syntyneet sivutuotteet”. Yhdistetyn nimikkeistön nimikkeen 2309 otsikko on ”Valmisteet, jollaisia käytetään eläinten ruokintaan”.

- 8 Yhdistetyn nimikkeistön 29 ryhmän otsikko on ”Orgaaniset kemialliset yhdisteet”. Kyseisen ryhmän 1 huomautuksen a ja b alakohdassa todetaan seuraavaa:

”Jollei toisin määrätä, tämän ryhmän nimikkeisiin kuuluvat ainoastaan:

- a) erilliset kemiallisesti määritellyt orgaaniset yhdisteet, myös jos niissä on epäpuhtauksia;
- b) saman orgaanisen yhdisteen kahden tai useamman isomeerin seokset (myös jos niissä on epäpuhtauksia), lukuun ottamatta tyydyttyneiden tai tyydyttymättömien asyklisten hiilivetyisomeerien (muiden kuin stereoisomeerien) seoksia (27 ryhmä).”
- 9 Yhdistetyn nimikkeistön nimikkeen 2922 otsikko on ”Happifunktioniset aminoyhdisteet”.
- 10 Yhdistetyn nimikkeistön 38 ryhmän otsikko on ”Erinäiset kemialliset tuotteet”. Yhdistetyn nimikkeistön nimikkeeseen 3824 kuuluvat ”valmistetut sitomisaineet valumuotteja ja -sydämiä varten; kemialliset tuotteet ja kemian- tai siihen liittyvän teollisuuden valmisteet (myös jos ne ovat luonnontuotteiden seoksia), muualle kuulumattomat”.

Tuotantotuet

– Asetus (EY) N:o 1260/2001

- 11 Sokerialan yhteisestä markkinajärjestelystä 19.6.2001 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 1260/2001 (EYVL L 178, s. 1) 7 artiklan 3 kohdassa säädetään seuraavaa:

”Tuotantotukia päätetään myöntää 1 artiklan 1 kohdan a ja f alakohdassa tarkoitetuille tuotteille, 1 artiklan 1 kohdan d alakohdassa tarkoitetuille siirapeille ja CN-koodiin 1702 50 00 puolivalmisteena kuuluvalla kemiallisesti puhtaalle fruktoosille (levuloosi), jotka ovat jossakin [EY] 23 artiklan 2 kohdassa tarkoitettussa tilanteessa ja joita käytetään tiettyjen kemianteollisuuden tuotteiden valmistuksessa.

--”

– Asetus (EY) N:o 1265/2001

- 12 Asetuksen N:o 1260/2001 soveltamista koskevista yksityiskohtaisista säännöistä tiettyjen kemianteollisuudessa käytettävien sokerialan tuotteiden tuotantotuen myöntämisen osalta 27.6.2001 annetun komission asetuksen (EY) N:o 1265/2001 (EYVL L 178, s. 63) 1 artiklassa säädetään seuraavaa:

”1. Tässä asetuksessa tarkoitetaan ilmaisulla ’perustuote’:

- a) asetuksen -- N:o 1260/2001 1 artiklan 1 kohdan a ja f alakohdassa tarkoitettuja tuotteita, ja
- b) asetuksen -- N:o 1260/2001 1 artiklan 1 kohdan d alakohdassa tarkoitettuja, CN-koodeihin ex 1702 60 95 ja ex 1702 90 99 kuuluvia puhtausasteeltaan vähintään 85 prosenttia olevia sokerisiirappeja,

joita käytetään tämän asetuksen liitteessä I lueteltujen kemianteollisuuden tuotteiden valmistukseen.

--”

13 Asetuksen N:o 1265/2001 2 artiklassa säädetään seuraavaa:

”1. Tuotantotuen myöntää se jäsenvaltio, jonka alueella perustuotteet jalostetaan.

2. Jäsenvaltio voi myöntää tuotantotuen ainoastaan, jos tullitarkastuksella tai vastaavat takeet antavalla hallinnollisella tarkastuksella varmistetaan, että perustuotteet käytetään 3 artiklassa tarkoitetussa hakemuksessa mainitun käyttötarkoituksen mukaisesti.”

14 Asetuksen 10 artiklan sanamuoto on seuraava:

”1. Tuotantotukihakemus on esitettävä kirjallisena sen jäsenvaltion toimivaltaiselle viranomaiselle, jossa perustuote on jalostettava.

Hakemuksesta on käytävä ilmi:

--

c) sen kemikaalin tullinimike ja kuvaus, jonka valmistukseen perustuote on käytettävä

--

3. Sovellettaessa 2 kohtaa:

--

b) tuotantotukietuuden hyväksymisen edellytyksenä on sen jäsenvaltion myöntämä ennakkohyväksyntä, jonka alueella jalostajan on jalostettava välituote liitteessä I tarkoitetuksi kemikaaliksi.

Kyseisen jäsenvaltion on myönnettävä toisessa alakohdassa tarkoitetut hyväksynnät, jos asianomainen tarjoaa sille kaikki mahdollisuudet tarvittavan valvonnan toteuttamiseen.

--”

15 Asetuksen N:o 1265/2001 liitteestä I käy ilmi, että tuotantotuet myönnetään yhdistetyn nimikkeistön ryhmään 29 (Orgaaniset kemialliset yhdisteet) ja ryhmään 38 (Erinäiset kemialliset tuotteet) kuuluvien tuotteiden valmistukseen.

Yhteisen maatalouspolitiikan rahoitus

16 Yhteisen maatalouspolitiikan rahoituksesta 17.5.1999 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 1258/1999 8 artiklassa säädetään seuraavaa:

”1. Jäsenvaltiot toteuttavat kansallisten lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten mukaisesti toimenpiteet, jotka ovat tarpeen:

a) rahastosta rahoitettavien toimien tosiasiallisen toteuttamisen ja niiden säännönmukaisuuden varmistamiseksi

- b) sääntöjenvastaisuuksien ehkäisemiseksi ja käsittelemiseksi
- c) sääntöjenvastaisuuksien tai laiminlyöntien vuoksi menetettyjen summien takaisin perimiseksi.

Jäsenvaltioiden on toimitettava komissiolle tieto näiden päämäärien saavuttamiseksi toteutetuista toimenpiteistä ja erityisesti selvitykset hallinnollisten ja oikeudellisten menettelyjen vaiheesta.

2. Mikäli takaisinperintä ei ole täydellinen, yhteisö vastaa sääntöjenvastaisuuksien tai laiminlyöntien rahoitusseuraamuksista, lukuun ottamatta jäsenvaltioiden hallintoelinten tai muiden virastojen aiheuttamista sääntöjenvastaisuuksista tai laiminlyönneistä aiheutuvia rahoitusseurauksia.

Takaisinperityt summat maksetaan hyväksytyille maksajavirastoille, ja niiden on vähennettävä ne rahastosta rahoitettavista menoista. Takaisinperittyjen tai myöhässä maksettujen summien korot on maksettava rahastoon.

__”

Pääasia ja ennakkoratkaisukysymykset

- 17 Agroferm on tanskalainen yritys, joka valmisti kesäkuuhun 2006 saakka lysiinisulfaattia Esbjergissä (Tanska) sijaitsevassa tehtaassa. Lysiinistä koostuvat tuotteet valmistettiin sokerista, joka on niiden perustuote.
- 18 Agroferm teki 19.5.2004 Tanskan tulliviranomaisille ennakkohyväksyntää koskevan hakemuksen lysiinisulfaatin tuotantoon tarkoitetun tuen myöntämiseksi. Agroferm selitti hakemuksessaan, että tuote, jota se aikoi valmistaa, oli lysiinisulfaatti, joka sen mukaan kuului yhdistetyn nimikkeistön nimikkeeseen 2922. Kyseiset viranomaiset vastasivat myöntävästi hakemukseen, minkä jälkeen Agrofermille maksettiin säännöllisesti tuotantotukea, joka vastasi sen lysiinisulfaatin valmistukseen käyttämiä sokerimääriä.
- 19 Force Technologyn, joka on yksityisyritys, jonka tehtävänä oli tutkia Tanskan tulliviranomaisten lukuun tuotenäytteitä tuotteiden tariffiluokittelua varten, suorittaman tutkimuksen päätteeksi Agrofermin valmistama tuote ehdotettiin luokiteltavaksi yhdistetyn nimikkeistön ryhmään 23 eikä ryhmään 29. Force Technology totesi 5.4.2005 päivätyssä lausunnossaan, että tutkittu näyte oli valmistettu fermentoimalla ja että kyseessä oleva tuote sisälsi lysiinisulfaattia ja fermentointiprosessin sivutuotteita. Kyseinen yritys totesi, ettei tuotetta, joka oli ainoastaan 66-prosenttisesti (kuiva-aineeseen sisältyvän lysiinisulfaatin prosenttiosuus) puhdasta, voitu luokitella yhdistetyn nimikkeistön ryhmään 29.
- 20 Tanskan tulliviranomaiset saattoivat asian käsiteltäväksi tullikoodeksikomitealle, joka täsmensi, että epäpuhtauksien hyväksyttävästä määrästä ja kemiallisten tuotteiden luokittelusta päätettäessä oli annettava etusija tapauskohtaiselle lähestymistavalle ja että pääasiassa kyseessä oleva valmiste oli luokiteltava yhdistetyn nimikkeistön ryhmään 23 eikä ryhmään 29.
- 21 Direktoratet for FødevareErhverv (elintarvikevirasto, jäljempänä Direktoratet) ilmoitti 10.8.2006 tekemällään päätöksellä Agrofermille, että Euroopan komission ja tullikoodeksikomitean kuulemisen jälkeen oli todettu, ettei kyseisen yhtiön valmistamia tuotteita voitu vastedes luokitella yhdistetyn nimikkeistön nimikkeessä 2922 tarkoitetuiksi lysiinipohjaisiksi tuotteiksi eikä kyseiselle yhtiölle siten voitu myöntää tuotantotukea.
- 22 Direktoratet päätti 22.11.2006, että Agrofermin oli palautettava koroilla korotettuna yhteensä noin 86,6 miljoonaa Tanskan kruunua (DKK), joka Direktoratetin mukaan vastasi elokuun 2004 ja maaliskuun 2006 välisellä ajalla maksettuja tuotantotukia ja josta pääasian asianosaisten välillä vallitsee erimielisyys.

- 23 Agroferm haki 18.12.2006 oikaisua Direktoratetin tekemiin päätöksiin Ministerietiltä. Ministeriet noudatti 18.7.2008 tekemässään päätöksessään kaikilta osin Direktoratetin tekemiä päätöksiä ja katsoi, ettei Agroferm ollut toiminut vilpittömässä mielessä, kun tämä oli hakenut tuotantotukien myöntämistä.
- 24 Agroferm nosti 23.9.2009 kanteen Retten i Esbjergissä (Esbjergin alioikeus), joka asianosaisten yhteisestä pyynnöstä päätti 4.11.2009 siirtää asian Vestre Landsretin käsiteltäväksi sillä perusteella, että pääasiassa oli kyse Tanskan siviiliprosessissa tarkoitettusta periaatteellisesta asiasta, koska asia koski unionin oikeuteen liittyvien kysymysten tulkintaa ja koska ennakkoratkaisupyynnön esittäminen oli odotettavissa.
- 25 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin on täten päättänyt lykätä asian käsittelyä ja esittää unionin tuomioistuimelle seuraavat ennakkoratkaisukysymykset:

”1) Kuuluuko sokerista *Corynebacterium glutamicum*illa fermentoimalla valmistettu – ennakkoratkaisupyynnön liitteessä 1 tarkemmin esitetyn mukaisesti – noin 65 prosenttia lysiinisulfaattia sekä valmistusprosessissa syntyneitä epäpuhtauksia (muuttumattomia raaka-aineita sekä valmistusprosessissa käytettyjä reagensseja ja sivutuotteita) sisältävä tuote [yhdistetyn nimikkeistön] nimikkeeseen 2309, 2922 vai 3824?

Onko tässä yhteydessä merkityksellistä, onko epäpuhtaudet säilytetty tarkoituksellisesti, jotta tuotteesta saataisiin erityisen soveltuva rehunvalmistukseen tai sen soveltuvuutta rehunvalmistukseen parannettaisiin, vai onko epäpuhtaudet säilytetty siksi, että niiden poistaminen ei ole välttämätöntä tai tarkoituksenmukaista? Millä perusteella käsiteltävä asia on näiltä osin ratkaistava?

Onko vastauksen kannalta merkityksellistä, että on mahdollista valmistaa muita lysiinipitoisia tuotteita, kuten 'puhdasta' lysiiniä ($\geq 98\%$) ja lysiini-HCl-tuotteita, jotka sisältävät enemmän lysiiniä kuin edellä kuvattu lysiinisulfaattituote, ja onko tässä yhteydessä merkityksellistä, että edellä kuvattu lysiinisulfaattituote sisältää lysiinisulfaattia ja epäpuhtauksia vastaavan määrän kuin muiden valmistajien lysiinisulfaattituotteet? Millä perusteella käsiteltävä asia on näiltä osin ratkaistava?

- 2) Jos todetaan, ettei tuotanto laillisuusperiaatteen perusteella ole kuulunut tuotantotukiasetuksen piiriin, onko unionin oikeuden vastaista, että kansalliset viranomaiset kansallisten oikeusvarmuuden ja luottamuksensuojan periaatteiden mukaisesti jättävät käsiteltävän kaltaisessa asiassa perimättä takaisin tukisummat, jotka tuottaja on vastaanottanut vilpittömässä mielessä?
- 3) Jos todetaan, ettei tuotanto laillisuusperiaatteen perusteella ole kuulunut tuotantotuen piiriin, onko unionin oikeuden vastaista, että kansalliset viranomaiset kansallisten oikeusvarmuuden ja luottamuksensuojan periaatteiden mukaisesti antavat käsiteltävän kaltaisessa asiassa määräaikaisen sitoumuksen (tukitodistukset), jonka tuottaja on vastaanottanut vilpittömässä mielessä?”

Ennakkoratkaisukysymysten tarkastelu

Ensimmäinen kysymys

- 26 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin tiedustelee ensimmäisellä kysymyksellään lähinnä, kuuluuko pääasiassa kyseessä olevan kaltainen tuote, joka koostuu lysiinisulfaatista ja valmistusprosessissa syntyneistä epäpuhtauksista, yhdistetyn nimikkeistön nimikkeeseen 2309, 2922 vai 3824.

- 27 Tässä yhteydessä on muistettava, että vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan oikeusvarmuus ja valvonnan helppous edellyttävät, että tavaroiden tariffiluokittelun ratkaisevana luokitteluperusteena on yleensä oltava tavaroiden objektiivisesti todettavat ominaispiirteet ja ominaisuudet, sellaisina kuin ne on määritelty yhdistetyn nimikkeistön nimiketeksissä sekä sen jaksojen tai ryhmien huomautusten teksteissä (ks. mm. asia 40/88, Weber, tuomio 25.5.1989, Kok., s. 1395, 13 kohta; asia C-142/06, Olicom, tuomio 18.7.2007, Kok., s. I-6675, 16 kohta ja asia C-215/10, Pacific World ja FDD International, tuomio 28.7.2011, Kok., s. I-7255, 28 kohta).
- 28 On myös muistettava, että harmonoidun järjestelmän selitykset ovat tärkeä keino yhteisen tullitariffin yhtenäisen tulkinnan varmistamiseksi ja niitä voidaan pitää sellaisenaan yhteisen tullitariffin pätevinä tulkintakeinoina (ks. vastaavasti asia C-11/93, Siemens Nixdorf, tuomio 19.5.1994, Kok., s. I-1945, 12 kohta; asia C-15/05, Kawasaki Motors Europe, tuomio 27.4.2006, Kok., s. I-3657, 36 kohta ja em. asia Pacific World ja FDD International, tuomion 29 kohta).
- 29 Ensimmäiseksi yhdistetyn nimikkeistön nimikkeestä 2922 on todettava, että yhdistetyn nimikkeistön 29 ryhmän 1 huomautuksen a alakohdan mukaan tämän ryhmän nimikkeisiin kuuluvat ainoastaan erilliset kemiallisesti määritellyt orgaaniset yhdisteet, myös jos niissä on epäpuhtauksia.
- 30 Ennakkoratkaisupyynnöstä käy ilmi, että pääasiassa kyseessä oleva lysiniisulfaattituote oli kemiallisesti määritelty orgaaninen yhdiste, joka sisältää noin 65 prosenttia lysiniisulfaattia ja josta 35 prosenttia oli valmistuksessa käytetyssä fermentointiprosessissa syntynyttä solumassaa. Ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen mukaan on lisäksi niin, että kyseinen solumassa, joka sisälsi biologisesti hyvin arvokkaita ravintoaineita, oli tarkoituksella jätetty tuotteeseen, jotta tuote soveltuisi paremmin käytettäväksi eläinten ruokinnassa lisäaineena ja jotta estettäisiin se, että lysiniisulfaatti imee kosteutta.
- 31 Täten esiin nousee kysymys siitä, voidaanko tämän solumassan katsoa kuuluvan epäpuhtauksiin, joiden esiintyminen ei yhdistetyn nimikkeistön 29 ryhmän 1 huomautuksen a alakohdan mukaan aseta kyseenalaiseksi luokittelemista kyseisen ryhmän nimikkeisiin.
- 32 Vaikka yhdistetyn nimikkeistön 29 ryhmän kyseisessä 1 huomautuksessa sallitaan epäpuhtauksien esiintyminen, tässä yhteydessä on todettava, että epäpuhtauksien on välttämättä oltava toissijaisia ominaisuuksiltaan, jotta niillä ei ole vaikutusta kyseessä olevaan ”erilliseen” orgaaniseen yhdisteeseen. Kuten julkisasiamies totesi ratkaisuehdotuksensa 31 kohdassa, epäpuhtaudet ovat nimittäin sallittuja, koska yhdisteen sataprosenttista puhtautta ei yleensä pystytä saavuttamaan teknisesti.
- 33 Yhdistetyn nimikkeistön 29 ryhmän 1 huomautuksen f ja g alakohdasta ilmenee lisäksi, että kyseisen ryhmän nimikkeisiin voivat kuulua muun muassa kyseisen 1 huomautuksen a alakohdassa tarkoitettut tuotteet, joihin on lisätty eri aineita, jotka ovat välttämättömiä niiden säilyttämiseksi tai kuljettamiseksi tai joilla helpotetaan niiden tunnistamista taikka jotka on lisätty turvallisuussyistä, jos lisäykset eivät muuta tuotetta sopivammaksi johonkin erityiseen käyttöön yleisen käytön sijasta.
- 34 Koska kyseisen 29 ryhmän 1 huomautuksen f ja g alakohdan mukaan on niin, että kun muita aineita lisätään tuotteisiin, jotka voidaan luokitella kyseiseen ryhmään, on noudatettava tiettyjä täsmällisiä vaatimuksia, jotka liittyvät muun muassa turvallisuussyihin tai tunnistamiseen, sekä säilytettävä kyseisen tuotteen yleinen käyttötarkoitus, on todettava, että tämä koskee siten sitä suuremmalla syyllä kyseisen ryhmän 1 huomautuksen a alakohdassa mainittuja epäpuhtauksia.
- 35 Jos tuote sisältää valmistusprosessissa syntyneitä epäpuhtauksia, joiden johdosta tuote soveltuu sen yleisestä käytöstä eroavaan erityiseen käyttöön, tällaista tuotetta ei nimittäin voida pitää yhdistetyn nimikkeistön 29 ryhmän 1 huomautuksen a alakohdassa tarkoitettuna mukaisesti ”erillisenä”, koska tällaiset epäpuhtaudet ovat ratkaisevia tuotteen käytön kannalta.
- 36 Tämä arviointi käy lisäksi ilmi harmonoidun järjestelmän ryhmää 29 koskevista selityksistä, sellaisina kuin ne on mainittu tämän tuomion 4 kohdassa.

- 37 Ennakkoratkaisupyynnöstä käy käsiteltävässä asiassa ilmi, että epäpuhtaudet on jätetty pääasiassa kyseessä olevaan tuotteeseen fermentoinnin jälkeen, jotta tuote soveltuisi sen yleisen käytön sijasta erityiseen käyttöön valmiin eläinrehun lisäaineena, joka sisältää tietyn määrän biologisesti hyvin arvokkaita ravintoaineita.
- 38 Tästä seuraa, ettei pääasiassa kyseessä olevan kaltaista lysiinisulfaattituotetta voida luokitella yhdistetyn nimikkeistön nimikkeeseen 2922.
- 39 Yhdistetyn nimikkeistön nimikkeestä 2309 on todettava, että se koskee ”valmiste[ita], jollaisia käytetään eläinten ruokintaan”. Yhdistetyn nimikkeistön 23 ryhmän 1 huomautuksen mukaan nimikkeeseen kuuluvat muualle kuulumattomat tuotteet, jollaisia käytetään eläinten ruokintaan ja jotka on saatu käsittelemällä kasvi- tai eläinaineita siinä määrin, että ne ovat menettäneet alkuperäisen aineen olennaiset ominaisuudet; nimikkeeseen eivät kuitenkaan kuulu kasvijätteet, kasviperäiset jätetuotteet eivätkä tällaisessa käsittelyssä syntyneet sivutuotteet.
- 40 Harmonoidun järjestelmän nimikettä 2309 koskevista selityksistä, sellaisina kuin ne on mainittu tämän tuomion 5 kohdassa, käy lisäksi ilmi, että kyseinen nimike koskee erityisesti lisäaineita, joiden koostumus ja osuudet määräytyvät kyseessä olevan eläintuotteen mukaan ja joiden joukkoon kuuluvat aminohapot.
- 41 Tässä yhteydessä on todettava, että tuotteen käyttötarkoitus voi olla objektiivinen luokitteluperuste sikäli kuin se kiinteästi liittyy kyseiseen tuotteeseen, jolloin liittynän kiinteyttä on pystyttävä arvioimaan tuotteen objektiivisten ominaispiirteiden ja ominaisuuksien mukaan (ks. asia C-183/06, RUMA, tuomio 15.2.2007, Kok., s. I-1559, 36 kohta; em. asia Olicom, tuomion 18 kohta ja asia C-123/09, Roeckl Sporthandschuhe, tuomio 29.4.2010, Kok., s. I-4065, 28 kohta).
- 42 Ennakkoratkaisupyynnöstä käy kuitenkin ilmi, että pääasiassa kyseessä oleva lysiinisulfaattituote oli tarkoitettu käytettäväksi lisäaineena eläinrehun valmistuksessa. Tuote koostui tietystä määrästä ainesosia, joista aminohapot ovat eläimille ravinnon kannalta hyödyllisiä.
- 43 Tällaisen tuotteen objektiiviset ominaisuudet ja etenkin valmistusprosessissa syntyneet solumassan ainesosat, jotka on tarkoituksella säilytetty tuotteessa, merkitsevät sitä, että tuote on tarkoitettu käytettäväksi lisäaineena eläinrehun valmistuksessa. Tästä seuraa, että kyseinen tuote täyttää vaaditut edellytykset sen luokitteluksi yhdistetyn nimikkeistön nimikkeeseen 2309.
- 44 Yhdistetyn nimikkeistön nimikkeestä 3824 on riittävää todeta, että se on toissijainen nimike, jota sovelletaan ainoastaan silloin, kun kyseessä olevaa tuotetta ei voida luokitella mihinkään muuhun nimikkeeseen. Tällainen ei ole tilanne pääasiassa, joten tämän nimikkeen soveltuvuutta ei ole tarpeen tutkia.
- 45 Ensimmäiseen kysymykseen on täten vastattava, että yhdistettyä nimikkeistöä on tulkittava siten, että tuote, joka koostuu lysiinisulfaatista ja valmistusprosessissa syntyneistä epäpuhtauksista, on luokiteltava nimikkeeseen 2309 valmisteena, jollaista käytetään eläinten ruokintaan.

Toinen ja kolmas kysymys

- 46 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuimien tiedustelee toisella ja kolmannella kysymyksellä, jotka on käsiteltävä yhdessä, lähinnä, onko unionin oikeus esteenä sille, että kansalliset tulliviranomaiset – ottaen huomioon oikeusvarmuuden ja luottamuksensuojan periaatteet, joita on noudatettava kansallisen oikeuden nojalla – yhtäältä vaativat tuottajan vilpittömässä mielessä vastaanottamien lysiinisulfaatin tuotantoon tarkoitettujen tukien perusteettomasti maksetut määrät palautettaviksi ja toisaalta kieltäytyvät suorittamasta tälle tuotteelle tarkoitettujen tuotantotukien maksua, jonka ne olivat sitoutuneet suorittamaan kyseiselle tuottajalle.

- 47 Aluksi on muistutettava vakiintuneesta oikeuskäytännöstä, jonka mukaan unionin oikeuden vastaisena ei voida pitää sitä, että hallintotoimien peruuttamista ja julkishallinnon aiheettomasti maksamien taloudellisten suoritusien takaisinperimistä koskevassa kansallisessa oikeudessa otetaan laillisuusperiaatteen ohella huomioon luottamuksensuojan ja oikeusvarmuuden periaatteet, koska nämä periaatteet ovat osa unionin oikeusjärjestystä. Näitä periaatteita on noudatettava erityisen tarkasti silloin, kun on kyse lainsäädännöstä, johon voi liittyä rahoituksellisia seuraamuksia (ks. yhdistetyt asiat C-383/06-C-385/06, Vereniging Nationaal Overlegorgaan Sociale Werkvoorziening ym., tuomio 13.3.2008, Kok., s. I-1561, 52 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 48 On kuitenkin todettava, että asetuksessa N:o 1265/2001, jonka nojalla Agrofermille myönnettiin lysiinisulfaatin tuotantoon tukea, säädettiin asetuksen N:o 1260/2001, joka koskee sokerialan yhteistä markkinajärjestelyä osana yhteistä maatalouspolitiikkaa, soveltamista koskevista yksityiskohtaisista säännöistä.
- 49 Unionin kyseisen asetuksen N:o 1265/2001 nojalla perusteettomasti maksamien määrien palauttamisen oikeudellinen perusta on yhteisen maatalouspolitiikan rahoituksesta annetun asetuksen N:o 1258/1999 säännöksissä (ks. analogisesti rakennerahastoista perusteettomasti maksettujen tukien takaisinperinnästä em. yhdistetyt asiat Vereniging Nationaal Overlegorgaan Sociale Werkvoorziening ym., tuomion 39 kohta).
- 50 Viimeksi mainitun asetuksen 8 artiklan 1 kohdan c alakohdassa asetetaan jäsenvaltioille velvollisuus periä takaisin sääntöjenvastaisuuksien tai laiminlyöntien vuoksi menetetyt summat ilman, että toimivaltaa on tarpeen johtaa kansallisesta oikeudesta (ks. vastaavasti yhdistetyt asiat 205/82-215/82, Deutsche Milchkontor ym., tuomio 21.9.1983, Kok., s. 2633, Kok. Ep. VII, s. 229, 22 kohta).
- 51 Luottamuksensuojan periaatteen täytäntöönpanon on tällöin tapahduttava unionin oikeussääntöjen mukaisesti (ks. analogisesti em. yhdistetyt asiat Vereniging Nationaal Overlegorgaan Sociale Werkvoorziening ym., tuomion 53 kohta).
- 52 Tässä yhteydessä on korostettava, että luottamuksensuojan periaatteeseen ei voida vedota unionin oikeuden säädökseen sisältyvää täsmällistä säännöstä vastaan eikä unionin oikeuden soveltamisesta huolehtivan kansallisen viranomaisen toiminta, joka on ristiriidassa unionin oikeuden kanssa, voi perustaa taloudellisessa toimijassa perusteltua luottamusta siihen, että tämän eduksi voitaisiin soveltaa unionin oikeuden vastaista kohtelua (ks. yhdistetyt asiat C-31/91-C-44/91, Lageder ym., tuomio 1.4.1993, Kok., s. I-1761, 35 kohta; asia C-94/05, Emsland-Stärke, tuomio 16.3.2006, Kok., s. I-2619, 31 kohta ja asia C-153/10, Sony Supply Chain Solutions (Europe), tuomio 7.4.2011, Kok., s. I-2775, 47 kohta).
- 53 Asetuksen N:o 1265/2001 1 artiklan 1 kohdassa mainitaan kuitenkin ”perustuotteena”, jolle voidaan myöntää tuotantotukea, muun muassa sokeri, jota käytetään kyseisen asetuksen liitteessä I lueteltujen kemianteollisuuden tuotteiden valmistukseen. Kyseisessä liitteessä mainitaan nimenomaisesti yhdistetyn nimikkeistön 29 ja 38 ryhmään kuuluvat tuotteet. Kyseisen asetuksen 10 artiklan 1 kohdan c alakohdasta käy lisäksi ilmi, että tuotantotukihakemuksesta on käytävä ilmi sen kemikaalin tullinimike ja kuvaus, jonka valmistukseen perustuote on käytettävä.
- 54 Kuten julkisasiamies totesi ratkaisuehdotuksensa 63 kohdassa, taloudellisen toimijan luottamus voi tässä yhteydessä olla suojattu tuotantotuen saamisen osalta ainoastaan, jos sen valmistama tuote on luokiteltava tukitodistuksessa ilmoitettuun yhdistetyn nimikkeistön nimikkeeseen tai ryhmään.
- 55 Kuten ensimmäiseen ennakkoratkaisukysymykseen annetusta vastauksesta käy ilmi, käsiteltävässä asiassa kyseessä oleva tuote olisi tosiasiallisesti pitänyt luokitella yhdistetyn nimikkeistön nimikkeeseen 2309 eikä sen nimikkeeseen 2922, jonka taloudellinen toimija, jolle tuotantotukea myönnettiin, oli virheellisesti ilmoittanut.

- 56 Kyseiselle tuotteelle myönnetyt tuotantotuet eivät täten olleet unionin oikeuden mukaisia. On siis todettava, etteivät Tanskan tulliviranomaiset voineet synnyttää kyseessä olevassa taloudellisessa toimijassa tämän vilpittömästä mielestä riippumatta perusteltua luottamusta siihen, että tämän eduksi voitaisiin soveltaa unionin oikeuden vastaista kohtelua. Tämä pätee siitä huolimatta, että tuet olisi yhtäältä myönnetty kyseisten viranomaisten antaman ennakkohyväksynnän perusteella ja että kyseiset viranomaiset olisivat toisaalta sitoutuneet maksamaan uusia tukia ennen kuin ne saivat tietää toimijan ilmoituksessaan tekemästä virheestä.
- 57 Edellä esitetyn perusteella toiseen ja kolmanteen kysymykseen on vastattava, että luottamuksensuojan periaatetta on tulkittava siten, ettei se ole esteenä sille, että pääasiassa kyseessä olevan kaltaisessa tilanteessa kansalliset tulliviranomaiset yhtäältä vaativat tuottajan jo vastaanottamien lysiinisulfaatin tuotantoon tarkoitettujen tukien perusteettomasti maksetut määrät palautettaviksi ja toisaalta kieltäytyvät suorittamasta tälle tuotteelle tarkoitettujen tuotantotukien maksua, jonka ne olivat sitoutuneet suorittamaan kyseiselle tuottajalle.

Oikeudenkäyntikulut

- 58 Pääasian asianosaisten osalta asian käsittely unionin tuomioistuimessa on välivaihe kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevan asian käsittelyssä, minkä vuoksi kansallisen tuomioistuimen asiana on päättää oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta. Oikeudenkäyntikuluja, jotka ovat aiheutuneet muille kuin näille asianosaisille huomautusten esittämisestä unionin tuomioistuimelle, ei voida määrätä korvattaviksi.

Näillä perusteilla unionin tuomioistuin (toinen jaosto) on ratkaissut asian seuraavasti:

- 1) **Tariffi- ja tilastonimikkeistä ja yhteisestä tullitariffista 23.7.1987 annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 2658/87 liitteessä I olevaa yhdistettyä nimikkeistöä, sellaisena kuin se on muutettuna 27.10.2005 annetulla komission asetuksella (EY) N:o 1719/2005, on tulkittava siten, että tuote, joka koostuu lysiinisulfaatista ja valmistusprosessissa syntyneistä epäpuhtauksista, on luokiteltava nimikkeeseen 2309 valmisteena, jollaista käytetään eläinten ruokintaan.**
- 2) **Luottamuksensuojan periaatetta on tulkittava siten, ettei se ole esteenä sille, että pääasiassa kyseessä olevan kaltaisessa tilanteessa kansalliset tulliviranomaiset yhtäältä vaativat tuottajan jo vastaanottamien lysiinisulfaatin tuotantoon tarkoitettujen tukien perusteettomasti maksetut määrät palautettaviksi ja toisaalta kieltäytyvät suorittamasta tälle tuotteelle tarkoitettujen tuotantotukien maksua, jonka ne olivat sitoutuneet suorittamaan kyseiselle tuottajalle.**

Allekirjoitukset